

Таким чином, дослідження документного тексту крізь призму проблеми термінології дозволить розширити загальне уявлення про закономірності створення документного тексту, його знаковий склад та якісну специфіку, доповнить відомості щодо вимог до сучасного документа як лінгвістичного явища.

Лизак М. Р.
НТУ «ХПІ»

ВІЙСЬКОВИЙ СЛЕНГ

Жива лексика активно поповнюється новоутвореннями у мові військовослужбовців. Це пов'язано з впливом мови сучасної молоді, соціальних низів і кримінальних елементів на мову солдат, курсантів.

Лінгвістичне дослідження військової субстандартної лексики, шляхів та способів її творення, набуває *актуальності* та визначається, з одного боку, її роллю у збагаченні словникового складу української мови, а з іншого, – необхідністю теоретичного узагальнення змін, що відбуваються у військовому лексиконі на початку ХХІ ст.

Метою даної статті є дослідження творення військових сленгізмів на основі загальноновживаної лексики. Мета роботи зумовлює необхідність розв'язання конкретних *завдань*: 1) виокремлення тематичних груп загальноновживаної лексики, що бере участь у процесі творення військових сленгізмів; 2) визначення семантичних характеристик військових сленгізмів, утворених на базі загальноновживаних лексем.

Об'єктом дослідження слугують військові сленгізми, побудованих на основі загальноновживаної лексики курсантів факультету військової підготовки.

Предметом вивчення є семантичні особливості військових субстандартних лінгвальних інновацій. *Матеріалом дослідження* виступають особисті польові дослідження: вивчалася відповідна наукова література, проводилося анкетування серед курсантів гвардійського факультету військової підготовки Національного технічного університету «Харківського політехнічного інституту»

Перш за все, сленг є засобом маркування приналежності мовця до певної соціальної групи.

Іншими словами, сленг являє собою мовний засіб виокремлення невеликої групи у великому суспільстві. Водночас відділяючись від одних і наближаючись до інших, людина певним чином самовиражається. Загальновживана лексика є важливим джерелом поповнення складу військових сленгізмів, у семантиці яких значну роль відіграє конотативний компонент. Такі лексичні одиниці не стільки позначають предмети, поняття, або явища, скільки характеризують їх. Вони також мають значний прагматичний потенціал за рахунок експресивних, емоційних та оцінних елементів значення. Семантичний аналіз досліджуваної військової субстандартної лексики свідчить про те, що вона утворюється, головним чином, шляхом перенесення значення загальновживаних лексем, що належать до таких тематичних груп як: 1) людина : *слон* – першокурсник; *Т34* – товста дівчина; 3) предмети побуту: *царська опочивальня* – палатка; *дуйчик* – обогрівач; 4) продукти харчування, їжа: *різотто* – польова каша; *мамаліга* – несмачна їжа. Загальновживана лексика внаслідок набуття нового значення переходить до сфери військової субстандартної лексики на позначення: а) військовослужбовців: *піджак* – офіцер, який закінчив військову кафедру; *бурундук* – молодший сержант; *мазута* – курсант, який вчиться зі спеціальності «Озброєння та військова техніка»; *резина* – курсант, який навчається на спеціальності «Озброєння і засоби військ радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічна безпека»; в) зброї, боєприпасів: *лимончик* – граната -лимонка; *калаш* – автомат Калашника АК-74; *щасливчик* – ручний протитанковий гранатомет РПГ 7; г) військової техніки: *гроб* – БТР; *черепаха* – танк Т 64; д) приладів, обладнання: *намордник* – протвогаз; *панчохи* – резинові захисні високі чоботи; *буци* – берци.

Отже, загальновживані слова внаслідок перенесення значення переходять до сфери військової субстандартної лексики, створюючи військові семантичні сленгізми. Емоційне забарвлення багатьох слів сленгу має різні відтінки (жартівливе, іронічне, насмішкувате, зневажливе, презирливе, грубе, вульгарне). Подальше дослідження військових сленгізмів, побудованих на основі загальновживаної лексики, передбачає вивчення їх структурних і функціональних особливостей.